

THE LAWA GUARDIAN SPIRITS OF CHIENGMAI

by

Krairi Nimmanhaeminda

Pu Saeh, Ya Saeh & Sudeva Rikshi

To the west of the walled city of Chiengmai runs a mountain range, Doi Sutep (figure 1) and roaming these mountains are the guardian spirits of Chiengmai: Pu Saeh (ปู่แซะ) and Ya Saeh (ย่าแซะ) and their male offspring, Sudeva Rikshi (สุเดวารักษ์).¹ Six minor spirits attend the three major guardian spirits; these are Khun Saentong (ขุนแสนทอง) Khun Kik (ขุนคึก) Khun Kang (ขุนค่าง) Khun Guednoi (ขุนกูดน้อย) Khun Guedluang (ขุนกูดหลวง) and Phya Ravi (พญารวี).

According to tradition Pu Saeh, Ya Saeh and their son were cannibals, taking great delight in consuming human flesh. Though termed 'giants', in reality, they were human beings whose ancestors were the Lawa aborigines residing in the basin of River Ping long before the Mon people founded their Kingdom of Lamphun, a sister kingdom of Dvaravati. This was the period when the Thai people are believed to have been in Yunnan in South China. The Lawa were savage, head-hunters who practiced cannibalism. They were no different from the Wa in northern Burma or the Naga in northeastern Burma near Assam, where head-hunting is practiced to this day. It was usual in those days for men who had begun to appreciate civilization to condemn those less developed as 'giants'. The epic battles

- 1) Actually, Pu Saeh and Ya Saeh's son's original name is not known; he is called 'Sudeva Rikshi'. Sudeva later became a monk and practiced that sublime meditation on Doi Sutep that prompted him to found the city of Haribhunjaya (หริภุญชัย) or Lamphun. He took a Mon princess, Chamadevi (จามาทิพย์) from Lopburi to reign as his queen in 663. Doi Sutep, some 5600 feet high, derives its name from Sudeva Rikshi, whose hermitage lays enroute to the royal summer palace of Bhubinga (ภูบึงคำ). His ashes were taken from this sanctuary and interred on another mountain peak in front of which now stand the Forestry Experimental Station and the summer bungalow of the American Presbyterian Mission. To this day broken bricks are scattered about here and inhabitants of the area claim these to be fragments of the ruins of the monument to Sudeva Rikshi.

in Ramakien (Ramayana) may be referred to here in illustration: those inhabitants of India who began to enjoy a more advanced state assumed themselves human beings, with Rama and Lakshman as god-heads, and pronounced the less developed natives of Ceylon, under the leadership of Daskartha (Ravana), ferocious Singhalese 'giants'. Likewise the Mon, remarkably civilized when compared to the Lawa cannibals, termed the latter 'giants'. Again, in the legend of Jinakalamalipakarna (จินกาลมลิปकर्ณ) the Lawa people are considered heathens. Northern Thailand abounds in folk-lore and legend. Stories tell of the wanderings and of the visits of the Buddha to these parts—evidenced by monuments erected to his memory in many and different places. Here we would relate particulars of a visit of the Buddha that had some bearing on the cannibals: Pu Saeh and Ya Saeh and their son, Sudeva Rikshi. There are many regional variations to this tale.

Once, when the Buddha was alive, he traveled through the area where the three cannibals were living. This trio followed his trail in the hope of making a meal of him. When the Buddha arrived at Ban Panghai (บ้านปางไฮ) in the present district of Saluang, Amphur Mae Rim, Province Chiangmai (อำเภอเมือง อัมเมอแม่วิม จังหวัดเชียงใหม่) he became aware, through serene meditation, of the intent of these three and he planned to use his omnipotence to subjugate them. He stamped his foot on a huge boulder, which, bearing his footprint, instantly sank level with the ground.²

The imprint of the foot of Gotama Buddha on the boulder brought terror into the hearts of the three cannibals, and discerning their fright, the Buddha commenced to deliver a sermon to convert

- 2) This was not the first footprint on this particular boulder. Before Gotama Buddha, the last of the enlightened ones, came to Ban Panghai, three Buddhas, Kakusandha, Konagamana and Kasapa, had visited here and imprinted their footprints on this same boulder. The last Buddha's footprint overlaps the footprints of the three previous Buddhas, making the total four in number; hence, the name of the place 'Phra Buddha Bada See Roi' (พระพุทธรูปบาทสี่รอย) meaning the four footprints of the Buddhas. This place is now a shrine—one of the centers of worship in North Thailand, and to pilgrimage to it is considered a high form of merit-making.

Figure 1
Doi Suteop from the roof of the Suriwongse Hotel, Chiangmai.

Figure 2
Statue of Sudeva Rikshi at Wat Phra Dhatu, Doi Sutep.

them from their cruelty and barbarism. Yet, though sensitive to the teaching of the Buddha, the taste of flesh and blood remained in them so that in penance they besought the Buddha, pleading that they daily enjoyed human flesh but, in accepting his divine precepts, they would beg to be allowed to kill one human being for food only once a year. The Buddha would not hear of it. Thereupon the cannibals pleaded to be allowed to partake of a human once in seven years. Again, the Buddha would not give his consent. Then the trio begged that if they would not be allowed to eat a human being whole they could taste human blood in a quantity equal to the size of the head of a fly. The Buddha smiled but made no response. The three savages pleaded further, then, that should they be forbidden the taste of human flesh they would be allowed the flesh of the buffalo. The Buddha denied this request since to eat the meat of domestic animals belonging to private persons was a matter of worldly dispensation over which he had no right of approval—they would have to beg for this from the owner of the beasts.

Though the sermons of the Buddha could not altogether obliterate the craving for human flesh, the parent cannibals pledged their word they would not taste of it as long as the Buddha was alive, but they would not give an assurance that they would maintain a vegetable diet after the Buddha had gone to Nirvana. As for Sudeva Rikshi, he was so affected by the sermons that he there and then pledged to abstain forever from consuming human flesh—indeed, meat of any kind, and asked to become a monk. Later he disrobed to lead the life of a hermit, spending his time in deep meditation and prayer in a cave atop the mountain that later took his name: Doi Suteṭ, that is, Sudeva's Mountain (figure 2). After death, the trio became spirits roaming the environs of the mountain and so frightening villagers thereabout that shrines were erected for them: one at the foot of the mountain at Ban Tindoi, Tambon Suteṭ (บ้านต้นดอย สุธะเทต) about four kilometers west of the city of Chiangmai, in a wooded area known as Dong Ho (ดงหอย); the other at the foot of Doi Kam (ดอยคำ) in Tambon Mae Hiah (แม่เหิย) about five kilometers south of the airport at Chiangmai. The first shrine was meant to be the abode of Pu Saeh, the second, that of Ya Saeh. But

a number of people in Tambon Suteb believe that the first and larger shrine was the residence of both Pu Saeh and Ya Saeh since from time immemorial the ruling princesses of Chiangmai came to offer food and make merit here. In my boyhood I came often to the foot of the mountains of Tambon Suteb to shoot birds. At that time the area was cool, shady under a dense canopy of huge trees; later, the trees were cleared by small-holders and the shrine of Pu Saeh and Ya Saeh, a large wooden structure with a tiled roof (figure 3) as well as other smaller shrines of their son and attendants (figure 4) altogether nine in number, were devastated by the ravages of time. There remained, in fact, a single shrine for all ten spirits. Recently, this area, formerly Ban Tindoi (บ้านตีนตก) village, was expropriated by the government for the Chiangmai University. Subsequently, the shrine of the guardian spirits of Chiangmai was dismantled and moved to a new site nearby. Just before World War II this was a sacred place to which came the Ruling Prince of Chiangmai as well as the common multitude with annual offerings - a buffalo and other food, at the beginning of the rainy season. At Doi Kam and Ban Tindoi the annual sacrifice of a young male buffalo to the guardian spirits is still observed³. This, doubtless, will soon pass as the University brings modern learning to the coming generations.

Khun Luang Viranga

The Lawa⁴ revered one person of royal blood: Saen Luang or Khun Luang Viranga (ขุนหลวงวิรังคะ) sometimes known as Vilunga

- 3) The photographs used in illustration of this article were taken at such a ceremony on the 16th of June 1966 - that is, the thirteenth day of the waning moon of the ninth month of the Northern Calendar.
- 4) The autochthonic tribe in the basin of the Ping River long remained isolated from and unaffected by outside development. At present the Lawa exist in groups scattered through the forest in Amphur Chomthong and Amphur Hod of Province Chiangmai and Amphur Mae Sarieng of Province Mae Hongson. They are to be found in other places, but not so numerous. Those living near the Thai are being gradually assimilated; those dwelling deep in the dense forest still keep much of their original culture. The Lawa belong to the Mon-Khmer linguistic group in North Thailand. According to the estimate given by Young they would number about 9000.

Figure 3
Shrine of Pu Sach and Ya Sach at Ban Tin Doi, Tambon Suteb
(now part of the campus of Chiangmai University).

Figure 4
Shrine of a minor spirit at Ban Tin Doi, Tambon Sutep.

(มัลล) or Milunga (มัลล) the last in the line of Lawa tribal chieftains. His story, which I shall now touch upon, is tragic, a tale that brings sorrow to the hearts of many even at present.

The Lawa, possessed of a culture obviously inferior to that of the Mon, became spiteful and developed a great hatred for their neighbours. The Lawa chief, Khun Luang Viranga, laid siege against the Kingdom of Haribhunjaya (Lamphun) many times, but the Kingdom remained unscathed. Very possibly this was due to the stratagems of Queen Chamadevi, a great lady of enchanting beauty. Her charms were irresistible and Khun Luang Viranga, fascinated, sought her hand in marriage. Queen Chamadevi benefited fully from her good looks, not only in maintaining the sovereignty of her small kingdom, but in consolidating the realm and extending its influence in the basin of the Ping River.

Here, we shall not recount her ready wit, artful statesmanship and fabrications which she used to the full in her contact with Khun Luang Viranga. We shall instead turn to the time when Khun Luang Viranga took to his death bed; for when he realized that he was betrayed in his love, Khun Luang Viranga succumbed broken-hearted. His last wish was that his remains be conveyed high onto the hilltop so that the Kingdom of Haribhunjaya would be within sight.

The funeral procession made its way along the mountain range of Doi Sutep past many places that now bear names derived from this time. The legend has it that at *Pha Swa Pha Deng* (ผาหัวมด) the pall bearers and mourners lost their way, some having walked over and some having walked under a certain creeping vine called *Krua Khao Long* (เครือเขาคดง) that caused those who walked under it to suffer a temporary loss of memory. Thus the musicians accompanying the procession became alienated from their *Swa* (cymbals) and *Deng* (bells), these being petrified into the rocks now named *Pha Swa* and *Pha Deng*.⁵ Yet another spot, a pass near the peak of Doi Pui (ตอปปู) -- the highest in the Doi Sutep range, bears the name

5) There were still other localities a little higher than the present day village of the Meo which were known as Pha Gong and Pha Klong (ผาฆ้อง ผากดอง).

Kiew Maew Plew (กiewmaewplew). As the funeral procession arrived at this mountain pass (*Kiew*) the lid of Khun Luang Viranga's coffin (*Maew*) was blown off and borne away by the wind (*Plew*). In northern Thailand, and particularly in remote places, corpses were disposed of soon after death, and the coffin was made of inter-woven bamboo with sides lined with paper cut into various patterns. The coffin lid had the shape of a roof and was also made of bamboo and paper. The coffin, known as *Long* (หล่ง), gave its name to another place: *Doi Kwam Long*, which alludes to the hilltop where the coffin was overturned so as to eject the corpse; the coffin being placed over the grave bottom-side up. This particular coffin was turned into stone, so the place was aptly named *Pha Kwam Long* (ผากว่าหล่ง).

Holiday-makers and tourists go to Doi Sutep to visit or pay homage at the gilded pagoda within which is interred a relic of the Buddha⁶ (figure 5) and continue their sight-seeing at the royal summer palace, *Bhubinga*; few realize that this range is a monument to the love and bitter sorrow of Khun Luang Viranga—now transformed into a spirit the natives hold in awe to this day. The death of Khun Luang Viranga was the beginning of the end of Lawa unity: from this time onward the Lawa people began to be assimilated and their clan was reduced and scattered about the hills, leaving fast-disappearing memories of Lawa tradition and custom.

King Mengrai & the Buffalo Sacrifice

The Thai who evacuated China did not make their way southward in a mass migration but came in small numbers over a period

-
- 6) This sacred relic was brought from Bangcha (บางชา) —one of the towns of the Sukhothai Kingdom, in 1369 by Phra Maha Sumanathera (พระมหาสมณเทว) in tribute to King Kuena (กือนา), ninth king of the Mengrai Dynasty. In 1386 King Kuena bore the relic, in ceremonial procession with a white elephant caparisoned with a golden howdah, to the Doi Sutep Range. The elephant proceeded wantonly through the Flower Garden Gate heading west—directed by deities and spirits, and wound its way up the steep slopes. Atop one of the peaks, it trumpeted, deliberately knelt down and died. Thus the site of the crypt was determined; the pagoda remains sacred to this day.

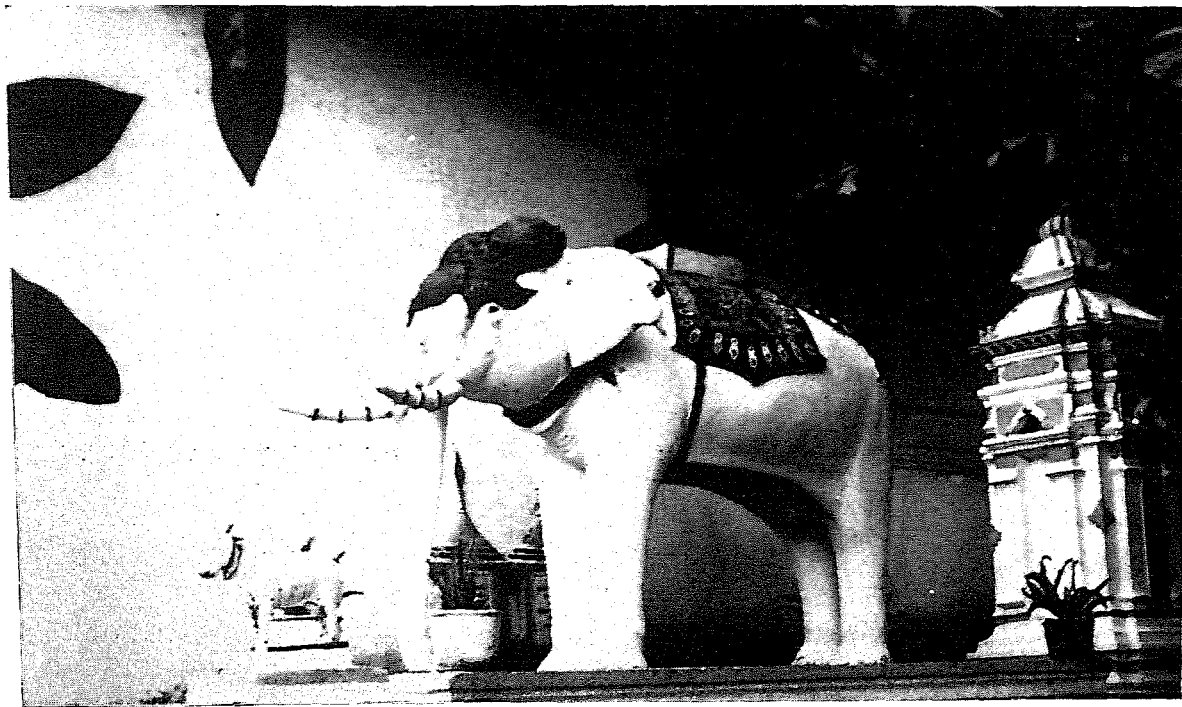

Figure 5
Statue of White Elephant that bore a relic of the Buddha to the top of Doi Sutep.

Figure 6
Typical young black male buffalo, with ears not longer than his horns, used in the offering ceremony to the Lawa Guardian Spirits of Chiengmai.

of many hundreds of years. When Khun Mengrai succeeded in mobilizing the Thai, he founded the Thai Yuan Kingdom at Chiengrai in 1262. During this time the Kingdom of Haribhunjaya (Lamphun) was ruled by Phya Yeeba who came to realize that his subjects were in large part Thai. Khun Mengrai conquered Lamphun in 1281, reducing it to a part of his Kingdom of Lanna Thai formed of former Mon territories. To the south, in the plains of what is now north-central Thailand another group of Thai conquered the Khom or Khmer people and formed the Kingdom of Sukhothai. In both instances the culture of the conquered—of the Mon in the north and the Khmer to the south, was adopted and adapted to emerge as the heritage of the Thai of today. When Mengrai became lord of Lamphun he found that the Mon there held the faith of Buddhism, their literature was full, they had amicable relationships with the neighbouring Mon and Burmese states and the populace earned their livelihood from agriculture and were capable of channeling the water of the Ping River to irrigate their fields and farms.

Other than the revelations compiled in Lamphun, evidence of the high Mon civilization has been found in Vieng Mano (เวียงมน) —now Tambon Nongtong, Amphur Hangdong (ตำบลหนองตอง อำเภอหางดง) and at Vieng Thakan (เวียงท่ากาน) also known as Vieng Trakarn (เวียงตระการ) in Tambon Tungseo, Amphur Sanpatong (ตำบลทุ่งเสียว อำเภอสันป่าตอง). These now deserted towns in the Province of Chieng-mai are marked by the remains of moats and earth walls within which are found statuettes of terra cotta and sculpture in plaster illustrative of a Mon civilization that resembles that glimpsed through the excavations at the ancient Dvaravati sites in the Provinces of Nakhon Pathom and Ratburi to the south.

As noted, the inhabitants of northern Thailand held the guardian spirits in great reverence and built shrines for them at Tambon Sutep and Tambon Mae Hiah, Amphur Muang Chiengmai. These spirits, having come from the ancestors of the Lawa, were worshipped in the customary Lawa way. For example, buffaloes were slaughtered in veneration. This form of sacrifice, believed to be of Lawa origin, was adopted by the Thai who later migrated to this region. The

present Lawa dwelling deep in the forests of Amphur Hod and Amphur Chomtong in Chiengmai as well as in Amphur Mae Sarieng, Province Maehongson, still sacrifice buffaloes to the protecting spirits (figures 6, 7 & 8). However, as these beasts fetch high prices and it is beyond the means of the Lawa to conduct the ceremony each year, they do it every four years. When Chiengmai was under a king and later when the province was governed by a ruling prince, the Thai conducted the offering as a yearly rite usually in advance of the beginning of the planting of rice, that is, at the onset of the monsoon, thereby soliciting the favours of the spirits to bestow enough rain for a plentiful harvest. The inhabitants were firm in the belief that the success or failure of the harvest was a matter of the will of the protecting spirits that resided along the waters that flowed from the ranges bounding the basin of the Ping. Here usually stood the shrines of spirits which the Thai Yuan called Phi Khun Nam (ผีขุนน้ำ). The farmers dwelling along these waterways present offerings to the spirits during rice planting to this day. Slaughtering buffaloes to offer to the spirits before the seasonal planting of paddy is also common to many regions inhabited by the Wa—in the State of Wa in northern Burma, and to the areas inhabited by the Naga—Nagaland in India.

Within the walled city of Chiengmai, at what is now the intersection of Rajdamnoen and Phra Pokklao roads, there was a shrine sheltering the spirit of King Mengrai, the founder of Chiengmai. This king met instant death when lightning struck him at the spot where the shrine was later built in consecration. He thus became another guardian spirit of Chiengmai—respected by kings and ruling princes as well as by the common people. Even though the legend states that Mengrai was a Thai, as were his comrades, King Ramkamaeng of Sukothai and Ngam Muang (เงี้ยวเมือง) of Payao, the people adopted the mode of the Lawa in making offerings to him. However, the buffalo sacrifice to the founder of the dynasty was abandoned some fifty years ago⁷. The reign by a ruling prince was abolished when Chiengmai was brought completely into the Kingdom

7) The buffalo to be slaughtered had to be a young male, black in colour, with horns no longer than the length of its ears.

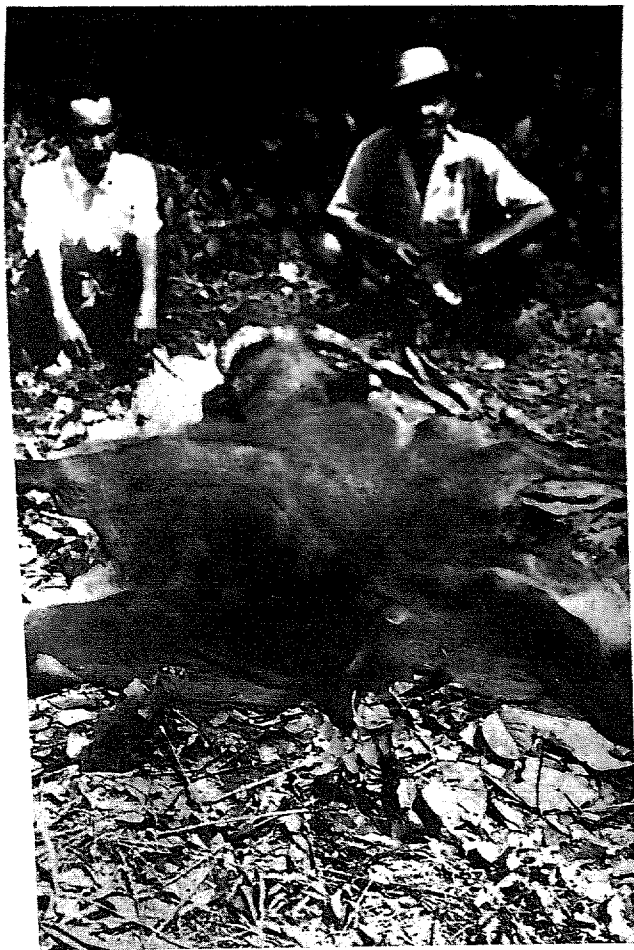

Figure 7

Buffalo head and skin offered to Pu Saeh and Ya Saeh at Doi Kam, Tambon Mae Hiah 16 June 1966.

Figure 8

Buffalo head and skin, and meat prepared in different ways, all laid as an offering in front of the shrine of Pu Saeh and Ya Saeh at Doi Kam, Tambon Mae Hiah 16 June 1966.

of Siam and no one would take the initiative to slaughter buffaloes to offer to the spirits, partly, indeed, because of the high cost of the beast. Again, the rapid advance in education has decreed very many changes. As the custom faded, the shrine of Mengrai was by-passed—the site is now supplanted by housing. Sacrificial activity occurs only in Tambon Mae Hiah; in other areas offerings to the water spirits consist of fowls and pigs in place of buffaloes in order to effect economy.

The Thai in the north mixed with the Lawa over a lengthy period; living together peacefully. While the Thai held the reins of government the Lawa enjoyed complete freedom to follow their ways and to observe their traditions and customs. The Thai participated in performing the rite of slaughtering buffaloes to worship the ancestral spirits in accordance with the faith of the Lawa, being mindful that it was in the Lawa spirits that the guardian powers lay. When the spirits of Pu Sach and Ya Sach were being worshipped there would be a citation running: *ตัวะเก็บไว้น้ำที่ตายนาค ไทยเก็บนาบที่ตายนะข้าว*, that is, *Let not the rice of the Lawa die in their swiddens; let not the rice of the Thai wither and die in their fields.* Clearly, the association between the Thai and the Lawa people was close.

We should observe that the ceremonial slaughter for offering to the spirits of the ancestors of the Lawa at Tambon Sutep and Tambon Mae Hiah would be accompanied by a Buddhist rite in the form of an incantation and the offering of food to monks. When the rite was over, a banner bearing the image of the Buddha, called Phra Bot (พระบฏ) would be raised upon a tall tree where it could swing in the wind. Phra Bot, a painting of some antiquity done on a cloth sheet some two meters wide and four meters long, depicted the Buddha and his disciples in a standing posture—to the left of the Buddha stood Moggallana and to the right Sariputra. Traditionally, this banner was placed in a chest of teak adorned in a gold leaf—pattern design and kept in the Golden Vihara at Wat Phra Singha, Chiangmai. Later, when Phra Srivijaya, a famous monk from Amphur Li, Province Lamphun, supervised repairs to Wat Phra Singha in 1926, a chieftain of Tambon Sutep removed this banner to Wat Kow Tue (วัดแก้วคือ)

an affiliate of Wat Suandok (วัดสวนดอก). During World War II, when Japanese troops used Wat Suandok as a garrison, the banner disappeared and only the box of gilded teak remains in Wat Suandok (figure 9). However, in 1926, the people of Tambon Mae Hiah made a facsimile of this banner and deposited it at Wat Pachi (วัดป่าชี) near Doi Kam (figure 10). Raising this banner aloft and allowing it to swing and flutter in the wind during the annual offering to the guardian spirits is intended to deceive the cannibalistic spirits into believing the Lord Buddha to be alive—the movement of the banner seeming to be his body movements, so that Pu Saeh, Ya Saeh and their offspring would hold to their vow not to taste of human flesh while the Buddha was alive (figures 11 & 12). Here, we might note that the last request of Pu Saeh and Ya Saeh—that they be allowed to taste human blood to the amount of a fly's head, would appear granted since on any occasion when a buffalo is slaughtered for sacrifice, villagers helping to kill the animal and accidentally cutting themselves are believed to be satisfying the desire of Pu Saeh and Ya Saeh for human blood.

Following are invocations to different guardian spirits used in the annual offering ceremony. Two original manuscripts containing the invocations have been found in the possession of village elders of Ban Tindoi and Ban Pachi of Tambon Mae Hiah. There is but a slight difference in the two versions, the texts agreeing almost fully. Both manuscripts are written in Thai Yuan Dharma characters. Here these are transliterated into modern Thai and translated into English. The writer wishes to express his gratitude to Dr. Michael Moerman of the Department of Anthropology, University of California at Los Angeles, for his gracious assistance in checking the translations.

Figure 9
Box of the original Phra Bot, now at Wat Suandok.

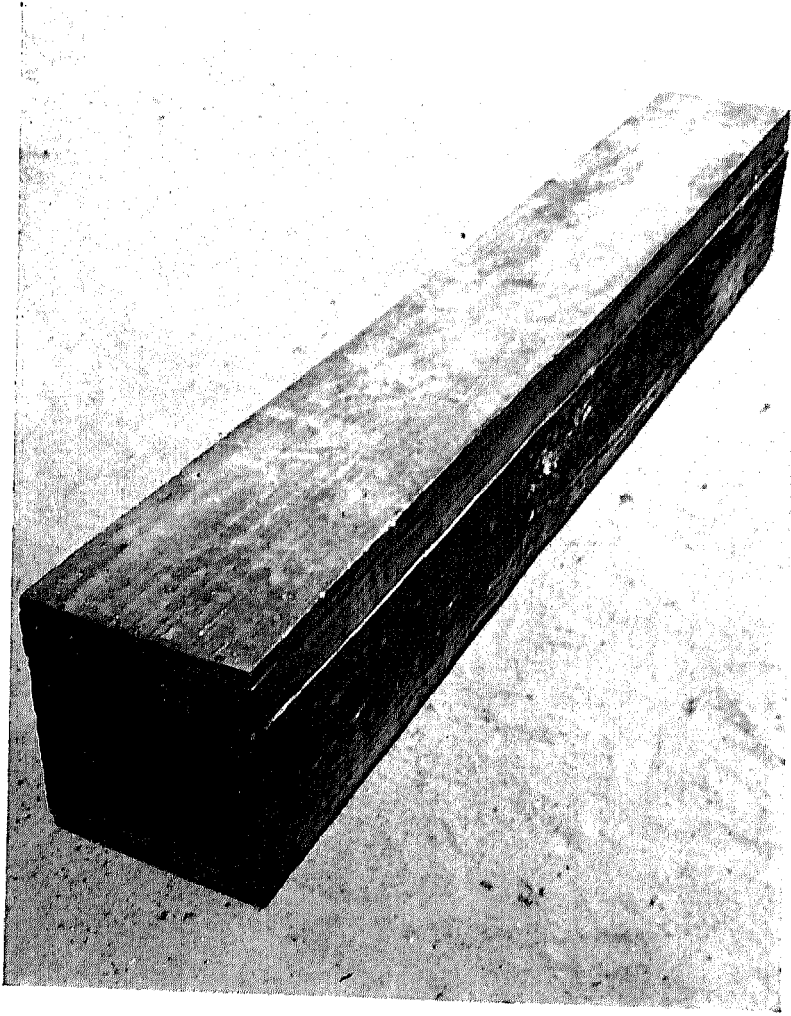

Figure 10
Box of the Phra Bot of Wat Phra Pachi, Tambon Mae Hiah.

Figure 11
Phra Bot dated B.E. 2469 (A.D. 1926) of Wat Pachi, Tambon Mae Hiah,
and the abbot of the wat.

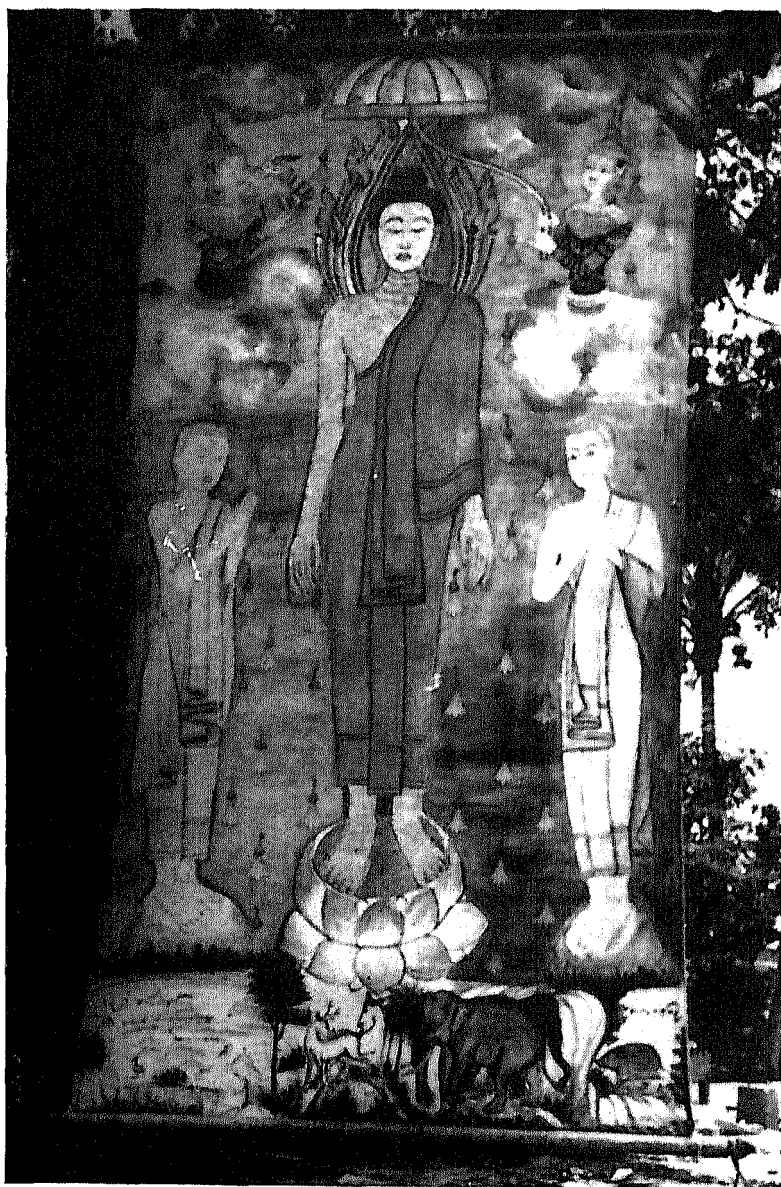

Figure 12
Phra Bot of Wat Pachi, Tambon Mae Hiah, hung on a tree with
its box in the foreground.

INVOCATIONS
TO
THE GUARDIAN SPIRITS
OF
CHIENGMAI

คำอัญเชิญ ปู่แสะ—ย่าแสะ

(เขียนตรงกับต้นฉบับเดิม ซึ่งเป็นอักษรไทยวน)

คำอัญเชิญก่อนวันพิธี

โขนโต อยฺยกา ตุกราปู่เจ้าและย่าเจ้า คือว่าปู่แสะและย่าแสะเจ้า
 อันอยู่รักษาอาณาจักรดินคอยสุเทพเจ้า และอันอยู่รักษาเขตสีมาเมือง
 เชียงใหม่ บัดนี้ ขวบกี้มาไควบ่กี้มาเทิง เถิงเตือนตัววันที่ประเวณีมา
 รอดแล้ว ผู้ข้ากับ^{หื้อ}หื้อหายเสีย บัดนี้เจ้าตนอยู่^{หื้อ}เก้ายู่^{หื้อ}เหนือหัว ตนเสวย
 อาณา^{หื้อ}ระเมืองเชียงใหม่ และเจ้าฝ่ายหอคำเจ้านายสังสาสน์ราชบุตร
 ชุตน และท้าวพญาเหนือสนามชุตน และประธานาราชบุตรชุน ก็ใช้
 ข้า^{หื้อ}หื้อเป็นราชทูตนำเอาหนังสือถวายตัวเลา^{หื้อ}แขางามาถวาย ตามจารีต
 ประเพณีอันมีลวงแล้ว บ่^{หื้อ}หื้อชาตบ่^{หื้อ}หื้อคลา^{หื้อ}ทหายเสียสักสิ่ง บ่^{หื้อ}หื้อพลัด
 วังเสียสักอัน ข้า^{หื้อ}หื้ออัญเชิญปู่เจ้าย่าเจ้าจูงมารับเอาในวันนี้ บัดนี้ผู้ข้า
 ขอ^{หื้อ}หื้ออาราธนา^{หื้อ}มาในวันนี้ แม่^{หื้อ}หื้อปู่เจ้าย่าเจ้าไปอยู่ที่ไกลที่ใกล้ที่ใด
 ก็ดี ข้า^{หื้อ}หื้ออัญเชิญอาราธนา^{หื้อ}มาในวันนี้อย่า^{หื้อ}หื้อคลา^{หื้อ}ทคลา ขอ^{หื้อ}หื้อเชิญ^{หื้อ}เสนา
 อำมาตย์ทั้งนายช่างนายม้าองอาจท้วงม^{หื้อ}ชน^{หื้อ}ซึ่งเข้ามาสู่ในที่หอคำในวันนี้
 เสียก่อนแล้ว ในวันพรุกเช้าก่อน^{หื้อ}น^{หื้อ}ายผู้ข้าก็จัก^{หื้อ}ทก^{หื้อ}แต่ถวาย หื้อ^{หื้อ}ปู่เจ้า
 ย่าเจ้าได้^{หื้อ}เสวยตามจารีตโบราณ^{หื้อ}เดิมมี ผู้ข้า^{หื้อ}บ่^{หื้อ}หื้อชาต^{หื้อ}แต่ดี^{หื้อ}หื้อ

Invocation to Grandfather Saeh and Grandmother Saeh

Invocation on Eve of Offering

BHONTO AYYAKA, Venerable Ancestors, hear ye our lordly grandparents, Grandfather Saeh and Grandmother Saeh, who live at and protect the foot of Doi Suteh and who guard the boundary of Chiengmai. At this moment a year has passed, a year has gone by; the customary propitious month and propitious day have arrived. We, your servants, have not forgotten. At this moment the lordly King, high above our heads, who eats the domain of Chiengmai, and every one of the princes, every one of the lord ministers and every one of your other subjects, send me as their spokesman, to present you with a perfect buffalo in accordance with the ancient custom. We will not violate a single rule, we will not omit a single custom. We beseech you, oh Grandfather and Grandmother, please come and accept our offering on this very day. Once again we humbly invoke and invite, whether you are near or far, we pray that you will come on this very day without fail. We also invite your ministers, your mahouts and your grooms, all to come on this very day and reside in the golden pavillion. Tomorrow, before breakfast time, we will present you with a platter in the appointed and customary manner. Verily we will not fail.

คำอัญเชิญ บู๊และ-ย่าและ ในวันพิธี

โขนโต ออญกา ข้าแต่บู๊เจ้าย่าเจ้า คือว่าบู๊และย่าและเจ้าเป็นเค้า
และเสนาอำมาตย์เจ้าชุน อันอยู่รักษาถิ่นเขายอยสุเทพของบุ๊พพกา
คือว่าตอยสุเทพเจ้า และรักษาเขตสีมาเมืองเชียงใหม่ บัดนี้ขวบกี้มา
ไคว่บักี้มาถึง ถึงเดือนวันดีมารอดแล้ว ผู้ข้าทั้งหลายก็ตกแต่งกรั้ว
ถวายเป็นบู๊พระองค์เป็นเจ้าอยู่เค้ายู่เหนือหัวนพวันนครเชียงใหม่เป็น
เค้า และเจ้าอุปราชฝ่ายหน้าหอคำและสิ่งศาสน์ราชบุตรเจ้าชุน และ
ท้าวพญาเหนือสนามชุน ประชาดเวราชญ์ชุน ก็ใช้ข้าห้อยเป็น
ราชทูตา นำเอามิ่งชาควายตัวเลาเขางาม นำมาถวายตามจารีต
ประเพณีมีมาล่วงแล้วตามโบราณ จารีตแต่ก่อนเดิมมีล่วงแล้วแต่ก่อน
ที่หลิ บัดนี้ผู้ข้าก็ได้้นำเอามิ่งชา ควายตัวเลาเขางามมาถวายตามจารีต
ขอบู๊เจ้าย่าเจ้าจงมารับเอาแล้วผู้ข้าก็ได้ตกแต่งบรรดการหื้อบู๊เจ้าย่าเจ้า
ได้ส่วยเครื่องบูชาที่ยังมีหลายสิ่ง เข้าตอกตอกไม้ยังประการนานา
มีเทียนเงินเทียนค่านำมาถวายตกแต่งก่อนหน้าเข้ามา มีทั้งเข้าต้มเข้า
หมนคากตกแต่ง เข้าน้ำใหม่ใส่กินเย็น มีทั้งหมากคักทักกล้วยอ้อยหมาก
เหมียง มีพร้อมเลี้ยงชุนอัน มีทั้งลาบส้าปุมยำแกงอ่อมต้มและน้ำสุรา
ขันบั้งใหม่ มีทั้งไก่ต้มใหญ่ใส่ต้มขัน แต่งหื้อเป็นโสกณภักดิ์อัน
สะอาค มีวัดตาอาภระเครื่องนุ่งห้อยองกายา สะไบกาสะกัวยอกแอ่น
ลานค้ำปิ่นเกล้าช้องแว่นหวีหัว ตกแต่งไว้หื้อบู๊เจ้าย่าเจ้าได้นั่งทรง
เครื่องแล้ว จูงส่วยโภชนะเลี้ยงทุกสิ่งทุกอย่างอันเครื่องส่วย แต่งตาม
เคยบ่หื้อขาดหายเสียสักอัน และถวายให้เสวยตั้งแรกแต่บั้นเดือนวันนั้น

Invocation on Day of Offering

BIHONTO AYYAKA, Venerable Ancestors, hear ye our lordly grandparents, Grandfather Saeh and Grandmother Saeh, and all of your ministers, who inhabit and protect the foot of Uchchupabbata Mountain [Sugarcane Mountain], Doi Suteh, and who protect the boundary of Chiengmai. At this moment a year has passed, a year has gone by, the customary propitious month and propitious day have arrived; we, your servants, present you with our offerings. At this moment His Majesty, the King, high above our heads, who rules Nabapuri, that is Chiengmai, who leads every one of the princes, every one of the lord ministers and every one of your other subjects, sends me as their spokesman, to present you with a perfect buffalo in accordance with the ancient custom. We now have brought a perfect buffalo with beautiful horns to you. Please, oh Grandfather and Grandmother, accept it and we will prepare a meal for you. We have many other offerings: puffed rice, varieties of flowers, golden and silver candles, sweets, fresh cool water, new rice, bananas, sugarcane, betel and fermented tea leaves, each and everything. We also bring lāb [steak Tartar], sā [meat salad], poom yam [tripe marinade], om curry [stewed meat], boiled beef, spirits and fresh-broiled steak. Also a boiled chicken, plump enough to fill a tray, to complete the beautiful and delicious offering. Also clothing and jewelry, breastscarfs, golden earplugs, hair pins, chignons, mirrors and combs; all prepared for the Grandfather and Grandmother to use. After you have dressed and decorated yourselves, do consume all the traditional offering, which we never fail to provide, and enjoy them to the fullest. From this very year, very month and very day we ask much of you, we ask for many things. Let the King who rules over our country, and the princes of the

ไปภายหลัง บัดนี้เราผู้ข้าทำขอตอนประวณหลายสิ่ง ขอให้ง้างม
 มิ่งตนเสวยเมือง เจ้าตระกูลเรื่องหน่อเหล่าฝ่ายหน้าหอคำ ทั้งเจ้า
 ราชวงศ์ราชธรรมาธิราชเจ้ารัตนห้วยเมืองแก้ว เจ้าราชบุตรชุน และ
 เจ้าสังฆาสน์ราชบุตรตนท้าวอิริราช ๓๒ คน พร้อมเหนือสนามท้าว
 หมื่นขุนแสนจเรศกษิลาสิกขานักปราชญ์ ไพร่ราชประชานรินทร์
 อันอยู่เหนือแผ่นดินเมืองเชียงใหม่ ชุนชุนคน ขออย่าห้อมกัณฑ์และ
 อาพาธ พยาธิ โรคภัยลูกาเกณฑ์ขออย่ามาใกล้ หื้อหลีกเว้นหนีไปเสีย
 ที่แดนเมือง ผู้ข้าขอให้อุปเจ้าเจ้าจูงส่งปกป้องรักษาผู้ข้าทั้งหลาย
 และสันฐานประเทศเขตเมืองเชียงใหม่ ขอให้อริราชศัตรูน้อยใหญ่ผู้
 ทั้งช้างม้าวัวควายเปิดไก่อ่หมุ่หมา ซึ่งบรรดาว่าอันมีในเขตบ้านเมือง
 เชียงใหม่ทั้งนี้ หื้อเลี้ยงชุน ชุนชุนตัว ภัยอันพึงกลัวอย่าห้อมมาใกล้
 หื้อหลีกเว้นจากแดนเมือง ข้าขอทั้งน้ำฟ้าและสายฝน ขอตกลงมาแต่
 ปนฟากฟ้า หื้อคนทั้งหลายได้หว่านกล้าและไถนา คือพืชละอู่มของ
 หวาน พรวัวตาลกล้วยอ้อยหมากพลู ก็หื้อดั่งมคู้เชื้อ หื้อเป็นหน่วย
 ลูกติดตามฤดูชุน อย่าหื้อตกหล่นขวนและสาขา ด้วะเยื่อไร่อย่าหื้อ
 ตายคา ไทยเยื่อไร่อย่าหื้อตายแตกและเหี่ยวแห้ง อย่าขาดแล้งสักเดือน
 หนึ่งวันไปภายหลัง จูงให้อุปเจ้าผู้ชุนชุนพระองค์ ห้อมมีโชคมีลาภ
 สักการอย่าหื้อขาดสักวันสักยามสักปีสักเดือน หื้อได้โชคช้างโชคม้า
 โชคข้าโชคคนโชคเงินโชคคำ แม่นเจ้าผู้ข้าจักกระทำการเยี่ยงใด ก็หื้อ
 สมฤทธิทุกประการ ขอให้อุปเจ้าจูงคำจาอันผู้ข้าว่ามานัจมทะเล

royal family, such as the Prince Rajaputra and the Prince Hua Muang Keo, every one of them; let the 32 members of the council of ministers as well as the nobles, inspectors, royal scribes, messengers, learned men, savants and all the subjects who live on the soil of Chiengmai, each and every one of them, be untroubled and free of sickness. Let evil not come near them, but be cast beyond the border. We further ask the Grandfather and the Grandmother to protect all of your servants in this nation of Chiengmai: to protect our animals both small and large—our elephants, our horses our bullocks, our buffaloes and our ducks, chickens, pigs and dogs; to protect everything within Chiengmai: every dignitary, every person, every animal, and each and every one of them. Keep all evil things from them, keep all evil things without our border. Your servants humbly ask for water and rain, may they fall from the heavens so that all of us may sow our seed beds and plough our fields. May all of our fruit trees: our coconuts, toddy palms, bananas, sugarcane, areca and betel, every one of them, grow well. Let each of them bear fruits in season: Let no fruits drop prematurely. Let not the rice of the Lawa die in their swiddens; let not the rice of the Tai wither and die in their fields. Let there be no single dry month. From now on, let all our lords, each and every one of them, have luck and good fortune without excepting a single hour, year, month or day. Let them gain fortune in elephants, in horses, in slaves, in subjects, in silver and in gold. Let all of our works, whatever they are, be successful in every way. Let all of our requests be granted. So be it!

คำอัญเชิญกุ่มภักดิ์

โภาโต เทวกุมภโต ธาตุโย กุมภักดิ์ชิตนอยู่รักษามหาชินธาตุ
 เจ้า อันอยู่ยังคอยอุณูปพิพทาเค้าคอยสุเทพ เจ้าตนมีบุญมีคุณหาที่สุด
 บัได๋ ท่านรักษาไว้แต่เคิมมา ท่านได้รักษาพระชินธาตุเจ้าดวงวิเศษ
 บัตัไ้ไทยทานมีมารอด ผู้ข้าก็จักทอดถวายบันตามโบราณอันมีมา
 ล่วงแล้ว ขอองค์สาราธนาคุมภักดิ์เจ้าจุ่งจักมาสู่ทั้งหมู่บริวาร ซึ่ง
 ประเวณีการผู้ข้าจักทอดถวายตามโบราณแต่ก่อนแท้ดีหลี บัคนผู้ข้า
 ก็ไ้ตักแต่งเอื้องเครื่องของเสวย ชันลาบเลยอ้อมทัมปุมย่า ชันปึงใหม่
 ใส่ไว้เต็มขัน มีทั้งไก่ต้มมันชะวาท น้ำเหล้าหยากโหงวมหมกพลู
 ตามกล้วยอ้อย เข้าต้มเข้าขนมหวาน คอกดวงกาญจน์แกมเข้าตอก
 เทียนงามตักแต่งบัหื้อขาด บัคนผู้ข้าขออาราธนาคุมภักดิ์เจ้าจุ่งมาเสวย
 ตามสุขสะเบยทุกเอื้อง รับเอายังเครื่องครัวถวาย อันผู้ข้าทั้งหลาย
 แต่งดาไว้หน้าด้วย่ายเทอะ ตั้งแต่บันเตือนวันนี้ไปภายหน้าขอหื้อ
 กุมภักดิ์เจ้าจุ่งรักษามหาชินธาตุเจ้าดวงวิเศษ ขอหื้อรักษาเขตต์
 มาเมืองเชียงใหม่ หื้อรักษาทั้งหมู่่นักปราชญ์และบัณฑิต รักษาท้าว
 พญา ๓๒ พร้อมเหนือสนามชุน ขอหื้อรักษาสัตว์และคนหญิงชาย
 ชุผู้ใหญ่น้อยชุนคน อย่าหื้อมีกัจวลภัยอุบาทว์พยาธิโรคอาอย่าหื้อมี
 สักสิ่ง ขอหื้อข้าอยู่สุขสำราญล้ำยิ่งแท้ดีหลี ตั้งแต่ไปภายหน้าข้าขอ
 เอาน้ำฟ้าและหมู่สายฝน ขอหื้อตกลงแก่กล้า บันกับน้อยมอกสม
 เฟิงพอ ลัวะเยยะโรอย่าหื้อตายคา ไทยเยยะนาอย่าหื้อตายเหี่ยวแห้ง
 ขออย่าหื้อขาดแล้งเสียสักเคือน แม้นเจ้าผู้ข้ากระทำการกินทานเอื้อง
 ไถเสียก็ดี ขอหื้อสมดังคำคืตชุเอื้องชุประการแต่เทอะ

Figure 13
Statue of guarding Kumbandh at Wat Phra Dhatu, Doi Sutep.

Figure 14
Statue of guarding Kumbandh at Wat Phra Dhatu, Doi Sutep.

Invocation to the Kumbhandhs

BHONTO DEVAKUMBHANDHO DHATUYO, hear ye, the
 Kumbhandhs, who guard the grand and precious relics, interred on
 Uechupabbata Mountain, Doi Sutep. We owe much gratitude to
 you. You have guarded our precious relics from time immemorial.
 Now we have offerings to be given you in accordance with the ancient
 tradition. We invoke and invite you, the Kumbandhs and your
 attendants, to come and accept our offerings as arranged in accordance
 with the ancient prescription. At this moment, we, your slaves, have
 here to offer to you food of many varieties: lāb [steak Tartar], om
 curry [stewed meat], boiled beef, poom yam [tripe marinade], broiled
 new beef, all fully arranged in offering trays. We also bring plump
 boiled chickens, all dripping with fat, spirits contained in a beautiful
 jar, followed by areca nut, betel, bananas, sugarcane, sweets, puffed
 rice and beautiful candles. All have been brought here, nothing is
 missing. At this very moment, we, your slaves, beseech you to come
 and dine at your pleasure, to accept at your ease the offerings which
 we have brought. From this very year, very month and very day
 onward, please, our Lord Kumbhandhs, watch over our precious grand
 relics and protect our domain of Chiangmai. Please also protect our
 learned men and savants; protect the 32 members of the council of
 ministers, each and every one of them; protect all animals and humans,
 both male and female, large and small, each and every one of them.
 Let them be free from trouble and sickness, even the slightest one.
 Let all of us live in happiness. We also humbly ask that water and
 showers fall on our seed beds, neither too much nor too little, but just
 sufficient for the need. Let not the rice of the Lawa die in their
 swiddens; let not the rice of the Tai wither and die in their fields. Let
 there not be a single dry month. Let all of our works, whatever they
 are, be successful in every way. So be it !

คำอัญเชิญขุนหลวงวิรังคะ

โขนโต วิรงโค ตูกราขุนหลวงวิรังคะเจ้า อันอยู่รักษาอาณาเขต
เมืองเชียงใหม่ บัดนี้ขวบกี้มาไคว่ปีก็มาถึง เถิงการประเวณีก็มารอ
ผู้ข้าทั้งหลายได้ทอดถวายบันตามโบราณจารีตบ่หือหาย ผู้ข้าทั้งหลาย
ก็ตกแต่งหือถูกแต่งพิมพ์เมืองล่งแล้ว บ่หือขาดหายเสียสักสิ่ง บ่หือ
พลัดวิ่งเสียสักอัน บัดนี้ผู้ข้าขออาราธนาขุนหลวงวิรังคะเจ้าจึ่งเสด็จ
ลีลามาสู่แล้วจึ่งเสวยทั้งเสนาอำมาตย์จึ่งยาตรามาเสวยชั้นลาบแลง
อ่อมต้มปุมย่า ไก่ต้มมันชะชะวาก น้ำเหล้าหยาดโหลวม เข้าหนมหวาน
กล้วยอ้อยตาแต่ไว้ใส่ขัน เข้าน้ำทั้งหมากเหมียง พลูยมีพร้อมเคียงชู
อันอัน มีทั้งเข้าตอกคอกไม้เทียนงามตกแต่งไว้ใส่ขันถวาย ขอ
ขุนหลวงวิรังคะเจ้าจึ่งมารับรองอยู่แล้วจึ่งเสวยถ้วยง่ายจิ้มเทอะ ตั้งแต่
บั้นเตอนันวันไปภายหน้า เราผู้ข้าเท่าขอเอาที่หลายสิ่ง ข้าน้อยจึ่ง
ขอเอาทั้งหมูน้าฟ้าและสายฝน ขอหือตกลงมาแต่ฟ้ากฟ้า หือคนได้
หว่านกล้าและไถนา ลัวะเยยะไว้ก็อย่าหือตายคา ไทยเยยะนาก็อย่าหือ
เหี่ยวแห้ง ขออย่าหือขาดแล้งสักเดือน ภัยเกิดก็อย่าหือมาใกล้
หือหลักวันเสียเขตแดนเมือง ขอขุนหลวงวิรังคะเจ้าจึ่งช่วยกำกับคำ
กะนิง ชูเยื่องชูประการ แค่เทอะ

Invocation to Khun Luang Viranga

BHONTO VIRANGO, hear ye our lord, Khun Luang Viranga, who guards the domain of Chiengmai. At this moment a year has passed, a year has gone by, the customary season has arrived. We now have offerings to be given to you in accordance with the ancient tradition which we have not forgotten. We have brought here many offerings as prescribed by the past tradition. Not a single thing is missing, not a single piece has been omitted. We now invoke and invite our lord, Khun Luang Viranga. Please come with your ministers and dine on our offerings of lāb [steak Tartar], om curry [stewed meat], poom yam [tripe marinade], boiled plump chickens dripping with fat, spirits in a beautiful decanter, sweet cakes, bananas and sugarcane. All of these have been placed in offering trays. We also have prepared areca nut, fermented tea leaves, betel leaves and tobacco, each and every one of them. There are also flowers and beautiful candles in the offering trays. We request that Khun Luang Viranga accept the offerings and enjoy consuming them. From this very year, very month and very day onward, we ask many good things of you. We ask for water and showers, may they fall from the heavens, so that we can prepare our seed beds and plough our fields. Let not the rice of the Lawa die in their swiddens; let not the rice of the Tai wither in their fields. Let there be no single dry month. May no evil come near; let it be cast beyond the border. Please, our lord Khun Luang Viranga, sustain us, respond to all of our requests. So be it!

คำอัญเชิญสุทนต์

สาธุภณเต ข้าแต่พระฤๅษีเจ้า ตนเป็นเหิงำตนเป็นเฝ้าก้อง
 แปลงเมืองมา บัดนี้การประเวณีมารอบีเดือนรอบไคว่มาถึง จารีต
 มาถึงมาเทิงรอกแล้วในทีฆกาละวัน^๕นี้ กาวโบริวณจารีตมารอบี ผู้ข้า
 ก็บ่ทอกละเสีย บัดนี้ผู้ข้าก็มีรูปบุษสาธาเข้าตอกตอกไม้ ขอนิมิตต์
 พระฤๅษีเจ้าตนมีอิทธิฤทธิ์เดชา ขอเจ้าจึงเสด็จลิตเลมารับเอายังสรวพ
 เยื่องเครื่องบุชอันผู้ข้าตงแต่งถ้าทาหน มีหลายประการมวตมาก
 ผู้ข้าหากนำ^๕มา มีทั้งมุลผลาหวัมันและลูกไม้ มีทั้งข้าหนมหวานกล้วย
 อ้อยหมากพลุกีสานะบัจจัย มีอันใดผู้ข้าก็ตงแต่งไว้ถวายเป็นทาน
 ขอพระฤๅษีเจ้าจึงมีธรรมเมตทาปรายโปรตบคิกคหะรับเอาแล้วจึงจัก-
 ฉน์ยังมุลหวัมันลูกไม้สรวพระอันผู้ข้าแต่งไว้ตามมี ขอพระฤๅษีเจ้าจึงมี
 ธรรมเมตทา เอนศุกรณาผู้ข้าแต่เทอะ ขอพระฤๅษีเจ้าจึงห้ามเสียยัง
 พยาริเกณต์ อันจักมาเยียะหือเป็นภยอุบาทว์พยาภิโรคา มีตัวเฝ้า
 หวัมวตาเป็นขารากสองกลองหลท้องคักเสียบ ขออย่าหือมีตักเทือ ขอ
 พระฤๅษีเจ้าสั่งปกรักษาผู้ข้าทั้งหลาย เจ้านายท้าวพระยาชุนชุน
 รัชสาสัถว์น้อยใหญ่ชตุสัถว์เทอะ บัดนี้ผู้ข้าขอน้ำฟ้าสายฝน ขอหือ
 ตกลงมาแต่ฟากฟ้า หือได้หวั่นกล้าไถนา ลัวะเยียะไรอย่าหือตายกา
 ไทยเยียะนาถืออย่าหือตายเหียวแห้ง ขออย่าขาดแล้งเสียสัถว์นตักเคือน
 ข้าขอเชิญพระฤๅษีเจ้า หือบ้านเมืองอยู่สุขสำราญเที่ยงแท้ ขออย่าหือ
 มีคำทุกขสักเทือตืหล หือเจ้าผู้ข้ามีอิทธิฤทธิ์เจชานภาพแพ้ข้าศึกศัตรู
 ข้าศึกหันเข้าก็เลงชุนเข้าบ่น้อมไหว้แทบหวัลง หือเข้ามาบ่นเป็นข้า
 ลวตมาถวายเสื่อผ้าข้างม้าเงินคำ แม่นเจ้าผู้ข้าจักกระทำการเยื่องโต
 กัหือสมฤทษชเยื่องชุประการ แท้หลตจิมเทอะ

Invocation to Sudeva, the Hermit

SADHU BHANTE, hear ye, the Hermit our lord, the source and the root, the founder of our city [Lamphun]. At this moment the time for the traditional offering has arrived; a year has passed, a year has gone by, since our last offering. Bound by the ancient custom which we will not fail to observe, we bring here flowers and puffed rice. We invite our lord, the Hermit, who has been vested with miraculous powers, we invite you to come and accept the offerings which we have prepared, the offering of: yams, fruits, sweet cakes, bananas, sugarcane, areca nut, betel leaves and tobacco. Whatever is needed by you, we have brought it here. Please, our lord Hermit, show your kindness by accepting and eating all the yams and fruits which we have herewith brought. Please ward off all diseases that bring sickness to us, such as headache, blurred eye sight, cholera, diarrheah, constipation and stomach ache. Let us not have them even once. We ask the Hermit to protect us, our princes and our nobility, each and every one of them, and even all animals, small or large, each and every one of them. We ask for water and rains, may they fall from the heavens so that we can prepare our seed beds and plough our fields. Let not the rice of the Lawa die in their swiddens; let not the rice of the Tai wither in their fields. Let there be no drought for even one day in one month. We ask that the Hermit grant happiness, stable and permanent, to our villages and to our towns. Let there be no misfortune, not even once. So be it! Let our King be mighty and strong to overcome his enemies. Whenever his enemies see him, let them bow down before him and agree to be his slaves, bringing with them gifts of clothes, elephants, horses, gold and silver. Whatever our King does, let it be successful, each and every act, so be it!

คำขวัญหงส์ ในการเลี้ยงปูและยำแสะ

โกนุโต เทวสังฆาโย คุณราเทวคาเจ้าคุณ กือพระยาอัครระ
 ตนอยู่ทิศหนวันออกกัถิ พระยาวิรุหะตนอยู่หนทิศใต้กัถิ พระยา
 วิรุบั๊กชะตนอยู่ทิศหนวันตกกัถิ พระยาอุเวระตนอยู่ทิศหนเหนือกัถิ
 พระยาอินทร์ตนอยู่ภายในกัถิ เป็นเค้าแก่หัวจตุโลกทั้ง ๔ กัถิ ภาย
 ใต้ค้ำมีพระยารูณะเป็นต้นกัถิ บัณเฑาะผู้ซำกัถิได้ทกแต่งเยื้องเครื่องบูชา
 หื้อเป็นบรรณาการถวายแก่เจ้าทั้งหลาย ขอเจ้าทั้ง ๔ ตนจงเสด็จจัดลา
 มารับรองเอาเครื่องบูชา และเข้าน้ำโภชนาอาหารในสถานทีนี้แต่เพอะ
 ครันเจ้าทั้งหลายรับรองเอาแล้ว ขอเจ้าจงส่งปักษีกรักมายังผู้ซำทั้ง
 หลาย หมายถึงเจ้าหลวงเป็นเค้า เจ้ามหาอุปราชาราชวงศ์ เจ้าบุรีรัตน
 หัวเมืองแก้ว เจ้านายสังศาสน์ราชบุตรขุน หัวพระยา ๓๒ พร้อม
 เหนือสนามชุน และปราชณาราชบุตรชุน อย่าหื้อมีพยานักจวด
 อันตรายเจ็บไข้ ได้พยาน้อยใหญ่สักอันแต่เพอะ

(ต่อไปหื้อว่าตามลำดับ คือว่าหนวันออกเสียก่อนแล)

หนวันออกว่าดังนี้

ปริมสุมี ทิสภาเค

กาเย มั รกษนุ

อหวันทามิ สัพพทา

ยนคัม สนุคัม ปกั

อภิ (สเมจุ) สุวาหาย

Invocation to the Four Guardians of the Universe

BHONTO DEVASAMGHĀYO, hear ye, my lords devatas: Dasaratha, who resides in the East; Phya Viruraha, who resides in the South; Phya Virupakkha, who resides in the West; Phya Kuvera, who resides in the North; Phya Indra, who resides high above and commands the four Guardians of the Earth; and Phya Varuna, who resides in the South and down below. At this moment we, your slaves, have prepared the offerings, as our tribute to all of you, our lords. Oh, our four lords, come and accept our offerings which we present to you. After you have accepted and consumed them, please protect us, from the King down to the Chao Maha Uparāja, the Chao Rajawamsa, the Chao Puritratna Hua Muang Keo, the Chao Rajaputra, every one of us. Also protect the 32 ministers, every one of them, and all the people, every one of them. Let them be free from disease, worry, danger, fever and pain, both large and small. So be it!

[After saying this, invoke in order, beginning with the East]

For the East, say:

Purimasmim disabhāge kāye maṃ
rakkhantu ahaṃvandāmi sabbadā
yantaṃ santaṃ padaṃ abhi (samecca)
svahāya.

หนไ้ว่าต้ง^๕

ทกขิแสมี ทิสภาเก กาเย มํ รกขนุ
อหฺวนฺทามิ สพฺพทา ยนฺตํ สนฺตํ ปทํ
อภิ (สเมจฺจ) สุวาทาย

หนวันตกว่าต้ง^๕

ปจฺฉิมสฺมี ทิสภาเก กาเย มํ รกขนุ
อหฺวนฺทามิ สพฺพทา ยนฺตํ สนฺตํ ปทํ
อภิ (สเมจฺจ) สุวาทาย

หนเหนือว่าต้ง^๕

อุตฺตฺรสฺมี ทิสภาเก กาเย มํ รกขนุ
อหฺวนฺทามิ สพฺพทา ยนฺตํ สนฺตํ ปทํ
อภิ (สเมจฺจ) สุวาทาย

เบองบนว่าต้ง^๕

อุปฺริมสฺมี ทิสภาเก กาเย มํ รกขนุ
อหฺวนฺทามิ สพฺพทา ยนฺตํ สนฺตํ ปทํ
อภิ (สเมจฺจ) สุวาทาย

เบองลุ่มว่าต้ง^๕

เทฺวกฺขสฺมี ทิสภาเก กาเย มํ รกขนุ
อหฺวนฺทามิ สพฺพทา ยนฺตํ สนฺตํ ปทํ
อภิ (สเมจฺจ) สุวาทาย

(ขันท้าวทั้ง ๔ ก็จบลงเท่านั้น)

For the South, say: Dakkhinamasmim disabhāge kāye
 maṃ rakkhantu ahaṃvandāmi sabbadā
 yantaṃ santaṃ padaṃ abhi (samecca)
 svahāya.

For the West, say: Pacchimamasmim disabhāge kāye
 maṃ rakkhantu ahaṃvandāmi sabbadā
 yantaṃ santaṃ padaṃ abhi (samecca)
 svahāya.

For the North, say: Uttramasmim disabhāge kāye
 maṃ rakkhantu ahaṃvandāmi sabbadā
 yantaṃ santaṃ padaṃ abhi (samecca)
 svahāya.

For the Overhead, say: Uparimasmim disabhāge kāye
 maṃ rakkhantu shaṃvandāmi sabbadā
 yantaṃ santaṃ padaṃ abhi (samecca)
 svahāya.

For the Underneath, say: Hedthasmim disabhāge kāye maṃ
 rakkhantu shaṃvandāmi sabbadā
 yantaṃ santaṃ padaṃ abhi (samecca)
 svahāya.

[End of the invocation to the Four Guardians of the Universe]

